

Lekcja 3

Zasiłek pogrzebowy – nie tylko dla najbliższej rodziny

Zasiłek pogrzebowy przysługuje nie tylko osobie najbliższej, ale również pracodawcy, domowi pomocy społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej Kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu.

Jeżeli koszty pogrzebu pokryło kilka osób lub instytucji, ZUS podzieli zasiłek pogrzebowy proporcjonalnie między te osoby lub instytucje.

Wniosek o zasiłek pogrzebowy możesz złożyć samodzielnie w ZUS lub za pośrednictwem zakładu pogrzebowego. Jeśli złożysz wniosek za pośrednictwem zakładu pogrzebowego, ZUS może wypłacić całość lub część zasiłku bezpośrednio zakładowi pogrzebowemu – w zależności od treści upoważnienia, którego mu udzielisz.

Co się dzieje ze składką po wpłaceniu do ZUS, a przed przyznaniem emerytury

Jeśli pracujesz zarobkowo, masz obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i jesteś zgłoszony do ZUS jako osoba ubezpieczona. Od Twoich przychodów z tej pracy za każdy miesiąc odprowadzana jest składka emerytalna w łącznej wysokości 19,52% wynagrodzenia.

Składkę emerytalną Twój pracodawca lub zleceniodawca przekazuje (albo sam to robisz, jeśli prowadzisz pozarolniczą działalność gospodarczą) do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Jeśli zdecydowałeś się na uczestnictwo w otwartym funduszu emerytalnym (OFE), to część składki (2,92% wynagrodzenia) ZUS przekazuje do tego funduszu, który wybrałeś. Pozostałą część składki ZUS zalicza do przychodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w miesiącu następującym po tym, za który Twoja składka była należna.

Jednocześnie informacje o wysokości składki emerytalnej ZUS zapisuje na Twoim koncie i subkoncie ubezpieczonego. Na koncie zapisuje 12,22% wynagrodzenia, a na subkoncie:

- 4,38% wynagrodzenia – jeśli wybrałeś uczestnictwo w OFE,
- 7,3% wynagrodzenia – jeśli nie wybrałeś uczestnictwa w OFE.

Co roku ZUS waloryzuje składki zapisane na koncie i subkoncie, aby zachować ich realną wartość. Jest to konieczne z powodu zjawiska inflacji w gospodarce (co w uproszczeniu oznacza, że z czasem rosną ceny towarów i usług, więc ta sama kwota jest warta coraz mniej).

Z kolei w zamian za pieniądze przekazane do OFE, po potrąceniu opłaty od składki na rzecz powszechnego towarzystwa emerytalnego (PTE), które zarządza Twoim funduszem, otrzymujesz jednostki rozrachunkowe. Natomiast same pieniądze przeznaczone są na zakup papierów wartościowych. Wartość jednostki rozrachunkowej zależy od wyniku inwestowania przez fundusz. Mają na nią wpływ także opłaty za zarządzanie środkami, pobierane przez PTE.

Na dziesięć lat przed osiągnięciem przez Ciebie wieku emerytalnego OFE zaczyna stopniowo umarzać Twoje jednostki rozrachunkowe i przekazywać odpowiadającą im kwotę pieniędzy z powrotem do ZUS. Ten z kolei zalicza je do przychodów FUS, a informację o otrzymanych kwotach zapisuje na Twoim subkoncie.

W momencie, gdy osiągniesz ustawowy wiek emerytalny, na Twoim rachunku w OFE nie będzie już żadnych jednostek rozrachunkowych, a całość wypracowanych środków będzie już przekazana do ZUS. To mechanizm tak zwanego suwaka bezpieczeństwa, wprowadzony po to, abyś nie był stratny, gdyby w okresie bezpośrednio poprzedzającym osiągnięcie przez Ciebie wieku emerytalnego na rynkach finansowych panowała zła koniunktura.

Gdy będziesz chciał przejść na emeryturę, podstawą do jej obliczenia będą:

- suma zapisanych na koncie składek i kapitału początkowego wraz z kwotami wynikającymi z ich waloryzacji oraz
- suma składek i środków zapisanych na subkoncie i również zwaloryzowanych.

Przy obliczaniu wysokości emerytury kwoty zapisane na koncie i subkoncie podlegają także waloryzacji kwartalnej. Ta operacja jest niezbędna, ponieważ w razie przejścia na emeryturę waloryzacja roczna nie obejmuje składek zapłaconych przez ostatnie od 17 do 29 miesięcy.

Kiedy osiągniesz wiek emerytalny, ZUS przyzna Ci i będzie wypłacać emeryturę, ale będzie ona finansowana z FUS. Przed wypłatą kwota świadczenia jest pomniejszana o obowiązkową składkę na ubezpieczenie zdrowotne, którą ZUS przekazuje do Narodowego Funduszu Zdrowia, oraz ewentualnie o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, którą ZUS odprowadza do urzędu skarbowego.

Kalkulator emerytalny

Kalkulator emerytalny oblicza **prognozowaną wysokość emerytury**, którą ZUS przyzna po raz pierwszy i wypłaci z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Możesz w nim obliczyć prognozowaną kwotę emerytury na rok, w którym osiągniesz wiek emerytalny, oraz na kolejne lata. Dzięki różnym wariantom wyliczenia prognozy emerytury możesz świadomie podjąć decyzję, kiedy zakończysz aktywność zawodową.

Prognozowaną emeryturę możesz wyliczyć:

- u doradcy emerytalnego w placówce ZUS albo podczas e-wizyty,
- dzwoniąc do Centrum Kontaktu Klientów ZUS (CKK),
- na portalu eZUS,
- w aplikacji mobilnej mZUS,
- na stronie www.zus.pl (kalkulator emerytalny wymaga wprowadzenia wszystkich danych).

Kalkulator emerytalny dostępny u doradcy emerytalnego oraz na portalu eZUS i w aplikacji mZUS oblicza prognozowaną emeryturę na podstawie informacji o stanie konta ubezpieczonego (IOSKU), tj. m.in.:

- zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne,
- zwaloryzowanego kapitału początkowego,
- środków zapisanych na subkoncie w ZUS,
- środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.

Prognozowana wysokość emerytury, którą oblicza kalkulator, jest to kwota brutto, tzn. przed potrąceniem podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ze względu na różne sposoby obliczania prognozowana wysokość emerytury wyliczonej przez kalkulator emerytalny różni się od wysokości hipotetycznej emerytury, podawanej w IOSKU, którą ubezpieczony otrzymuje z ZUS.

Ważne!

Prognozowana kwota emerytury, którą obliczysz za pomocą kalkulatora emerytalnego, nie może być podstawą do jakichkolwiek roszczeń. Faktyczną kwotę emerytury ZUS wyliczy Ci dopiero po tym, jak złożysz wniosek o emeryturę.